

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО
СКОПЈЕ

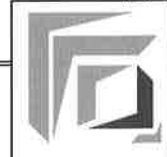
Примено:	24. 06. 2010		
Орг. единица	Број	Трилот	Вредност
02	2401/		

З. Стефановски

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Сл. весник на РМ“ бр. 58/00 и 44/02) и член 30 од Законот за основно образование („Сл. весник на РМ“ бр. 103/08), министерот за образование донесе наставна програма по предметот *музичко образование* за III одделение на деветгодишното основно образование за учениците со општеген вид.

АРХИВСКИ ПРИМЕРОК

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

АДАПТИРАНА НАСТАВНА
ПРОГРАМА ЗА
УЧЕНИЦИТЕ СО ОШТЕТЕН
ВИД

МУЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ

Д. Стефанов

III ОДДЕЛЕНИЕ

Скопје, Јуни 2010

ДЕВЕТГОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

1. ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ВО Ш ОДДЕЛЕНИЕ

Ученикот/ученичката:

- ▶ да применува правилен пејачки став (седене, држење, дишење);
- ▶ да применува култивирано пеене (умерено пеене без гримаси, дигање на рамења и викање);
- ▶ да се оспособува да пее песни со разновидна ритмичко-мелодиска линија;
- ▶ да се оспособува за активно слушање на музиката;
- ▶ да препознава музика од различни инструменти;
- ▶ да ги памети, повторува, користи движењата во музичко – ритмичките активности;
- ▶ да се воведува во елементите на нотното писмо;
- ▶ да се запознае со детски музички инструменти (мелодиски) и да свира со нив;
- ▶ да создава ингерес за изведување на звучни ефекти, спонтани импровизации на кратки музички мотиви и др.;
- ▶ да се поттикнува за сопствено музичко изразување;
- ▶ да умее да ја користи компјутерската техника за музичко изразување.

Prof. Dr. Vesna Stojanovska

2. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

1. ПЕЕЊЕ (ориентационо 12 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ правилно да го држи телото при пеење; ▶ да развива интерес за пеење; ▶ да го проширува опсегот на гласот; ▶ да развива чувство за ритам и да идентификува определен ритам (1:1 и 1:2, односно 2:1); ▶ да пее песни различни по содржина и карактер; ▶ да се воведува за пеење по ноти со тактирање. 	<p>Правилен став при пеење</p> <p>Пеење песни по слух (детски, уметнички, народни, поврзани со државни и верски празници) различни по содржина и карактер (опсег c1 – c2)</p> <p>Пеење на елементарни мелодиски вежби и песни по ноти (со употреба на сол1 и ми1 во траење на половини и четвртини)</p>	<p>Пеење по слух</p> <p>Пеење по ноти</p> <p>Тактирање</p> <p><i>(поимот се воведува како стурчен израз)</i></p> <p><i>наместо</i></p> <p><i>„удирање“ и како поддојшовка за поимот</i></p> <p><i>„такти“ кој ќе се разработува во погорните одделенија).</i></p>	<p>Вежби за правилно пеење, држење на телото, вежби за дигење (да пее без напрегање, умерено, без гримаса, дигање на рамената, без викање и др.);</p> <p>изведба на бројалки и брзоборки со точен ритам и јасна дикција (пр., бројалки и брзоборки познати на учениците);</p> <p>пеење песни напишани со Брајова азбука, различни по содржина и карактер (пр., пее песни за годишните времиња, детски песни; народни песни и др. со опсег c1 – c2);</p> <p>доживување и препознавање на траењето на четвртина и половина преку бројалките (1:1 „Енци-менци“; 1:2 „Тара-тара-тарана“);</p> <p>вежби по слух со кратки мелодиски мотиви сочинети од тоновите сол1 и ми1 (пр. 1: наставникот го пее мотивот со именување на тоновите, а учениците го повторуваат; пр. 2: наставникот го пее мотивот со текст, а учениците го повторуваат со именување на тоновите);</p> <p>пеење на елементарни мелодиски вежби и песни по ноти со тактирање;</p> <p>пеење песни по сопствен избор или во корелација со останатите наставни предмети; разговор со учениците за омилените пеачи/ки, омилените песни и зошто?.</p>

Prof. Ranko Rankov

2. МУЗИКА И ДВИЖЕЊЕ (ориентационо 19 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да се поттикнува да ги усогласи своите движења со музичките карактеристики; ▶ да развива чувство за ритам; ▶ да изведува музичко-ритмички чекорења; ▶ да се поттикнува да изведува движења според однапред утврдена кореографија; ▶ да запознава и изведува едноставни народни ора од различни етнички заедници; ▶ да се поттикнува за учество во елементарни музички драматизации. 	<p>Музичко-ритмички чекорења (чекорене, марширање, потскокнување)</p> <p>Музички игри</p> <p>Танцување (валс)</p>	<p>▶ Валс</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Комбинирање на чекорења, потскокнување, престројување, имитација на марширање на војници, плескање со рацете, тупкање со нозете и др.; ▶ учество во музички игри; ▶ изведба на едноставни танци и ора од различни етнички заедници и култури и објаснување на истите по вербален пат; ▶ танцување на валс; ▶ учество во елементарни музички драматизации (драматизација на „Пецо и волкот“ од С. Прокофјев); ▶ работилница: учениците сами измислуваат повеќе едноставни движења и истите ги вклопуваат во сложени изведби; ▶ вежби: одне по ритам, а со тоа и вежбање на психомоториката на долните екстремитети; ▶ синхронизирање на научените елементи во кратка изведба смислена од страна на музичкиот педагог или самите ученици.

Dr. Dora Baskovska

3. СЛУШАЊЕ МУЗИКА (ориентационо 19 часа)

Цели	Содржини	Помии	Активности и методи
<p>Ученикот/ученичката:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да слуша и препознава: класична, народна и музика за деца; ▶ да го препознава карактерот на музиката (весела, тажна, брза, бавна и др.); ▶ да разговара за музиката што ја слуша; ▶ да препознава народни песни и ора; ▶ да слуша и препознава звуци на одредени музички инструменти. 	<p>Слушање класична и народна музика, како и музика за деца</p> <p>Слушање музички фолклор (народни песни и ора од својата етничка заедница и од другите заедници)</p>	<p>Помии</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Инструмент ▶ Изведба ▶ Изведувач ▶ Композитор <p>▶ Народна песна и оро</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Слушање класична музика: Сен-Санс: „Карневал на животните“ – „Кенгурите“ и „Народот со долги уши“ (доживување на забавување и забрзување на темпото, како и намалување и зголемување на динамиката); ▶ слушање музика за деца (С. Прокофјев: „Пецо и волкот“ – цртан филм); ▶ песнички од детски фестивали; ▶ народна музика (песни и ора од различни етнички заедници на Македонија и од светот); ▶ запознавање на звучноста на музичките инструменти преку слушање на музички дела или фрагменти (хармоника, флејта, барабанче, гитара, дајре); ▶ игри на препознавање на видот на музиката (народна, класична или детска), пример: еднаш да тропне ако станува збор за класична музика, два пати за детска песна, три пати за народна песна; ▶ разговор за тоа кој тип на музика најмногу им се допаѓа, им се дава да преслушаат повеќе мелодии на различни видови музика, а потоа да одберат една која им оставила најсилен впечаток и да објаснат зошто; ▶ игри на препознавање на карактерот на музика преку драматизирање (тага, радост, брзо, споро темпо); ▶ слушање и препознавање песни и ора од различни етнички заедници и разговор за истите; ▶ посета и учество на фолклорни изведби; ▶ слушање и препознавање на музички инструменти, разговор за тоа кој инструмент доевдува

Prof. Ranko

		според звучноста во одредена мелодија; ▶ посета на музички концерти.
--	--	---

4. СВИРЕЊЕ НА ДЕТСКИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (ориентационо 8 часа)

Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: <ul style="list-style-type: none"> ▶ да развие осет за ритам; ▶ да се запознае со начинот на свирење на одредени детски музички инструменти; ▶ да повторува кратки ритмички мотиви; ▶ да повторува кратки мелодиски мотиви; ▶ да придружува позната песна со одредени ДМИ. 	Ритам Мелодија Свирење на детски мелодиски инструменти Придружба на песни и кратки ритмички и мелодиски мотиви со детски музички инструменти	Ритам ▶ Мелодија ▶ Имиња на детски музички инструменти (кои се користат во училиштето) ▶ Придружба	▶ Изведба со детски ритмички инструменти (пр., повторува кратки ритмички мотиви); ▶ свирење на детски мелодиски инструменти (металофон); ▶ едноставна придружба на позната песна со ДМИ; ▶ поттикнување на ученикот да ја употреби својата фантазија и сам да смисли, изработи, експериментира со инструменти, со предметите што ги има во училищата или природата и на нив да го развива осетот за забрзување или успорување на ритмот; ▶ наставникот да му прикаже на ученикот повеќе едноставни инструменти и да му опише на кој начин тие функционираат (за учениците со општетен вид е важно тактилно и аудитивно да го почувствуваат инструментот, а наставникот по вербален пат детално да им го опише), а доколку некој од учениците свири на некој инструмент наставникот организира час на кој тие ученици ќе ги претстават своите инструменти и ќе отсвират некоја мелодија.

 Stojanovska

5. ОСНОВИ НА МУЗИЧКАТА ПИСМЕНОСТ (ориентационо 6 часа)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Да ги препознава знаците на нотното писмо: петтолинис, виолински клуч, знак за нота, сол1 и ми1; ▶ да умее да пишува виолински клуч. 	Елементи на нотно писмо: нота, петтолинис, виолински клуч; поставување на тоновите сол1 и ми1 на петтолинис.	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Нота ▶ Петтолинис ▶ Виолински клуч 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Запознавање со елементите на нотното писмо: нота, петтолинис, виолински клуч со помош на Брајовата азбука; ▶ вежби за пишување на виолински клуч, нота со помош на Брајовата азбука.

6. ОСНОВИ НА ДЕТСКОТО МУЗИЧКО ИЗРАЗУВАЊЕ И ТВОРЕЊЕ (ориентационо 8 часа)			
Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Ученикот/ученичката: <ul style="list-style-type: none"> ▶ да се поттикнува за музичко изразување со глас, свирење, движење; ▶ да стекнува сигурност и самодоверба во сопственото музичко изразување; ▶ да ужива во музичкото изразување. 	Креативно изразување преку песне, движење и свирење; изразување на впечатоците од слушаната музика на различен начин.		<ul style="list-style-type: none"> ▶ Самоот ученик на обработена песна или музички пример создава сопствена кореографија со движење на своето тело, измислување на чекори и движења со рацете; ▶ креативно изразување и творење на слушаните песни и музичките примери; ▶ учество во игри и драматизации; ▶ учество во активности во кои учениците наместо да одговараат со зборови одговараат со песне; ▶ учество во активности преку сопствено изразување на впечатоците од слушаната музика; ▶ поттикнување на детската фантазија и

Prof. Ranko

			<p>Мотивирање за самостојно создавање на кратки музички секвенци;</p> <p>► организирање натпревар во рамките на паралелката за тоа кој ученик смислил најдобра кореографија.</p>
--	--	--	--

3. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

Наставните содржини по предметот музичко образование даваат можност да се реализираат интегрирано со содржините од наставните програми по мајчин јазик, математика, англиски јазик, запознавање на околината, и физичко и здравствено образование. Исто така, се дава можност за внатрешно интегрирано планирање на сите теми во согласност на потребите на учениците и планираните активности.

При реализирање на содржините наставникот треба да го поттикнува и фали секое дете при музичкото изразување и не смее да се дозволи да се прави атмосфера на компетитивност меѓу учениците.

Практичните искуства покажуваат дека учениците со општеен вид пројавуваат посебен интерес кон предметот музичко образование и генерално кон пеенјето и свирењето, а наставникот треба оваа љубов кон музиката уште повеќе да ја поттикнува и развива.

За учениците од трето одделение потребно е постепено да се запознаваат со музичките инструменти, на почетокот со поедноставните, а потоа и со сложените. Тотално слепиот ученик ногите ги усвојува преку Брајовото писмо.

Наставникот во соработка со родителите треба да ги носи учениците на различни музички случувања, да ги поттикнува да учествуваат на претстави во училиштето и надвор од него, на случувања кои имаат натпреварувачки карактер.

S. Stojanovska

➤ **Годишен фонд на часови**

ТЕМИ	Број на часови
1. Пеење	12 часа
2. Музика и движење	19 часа
3. Слушање музика	19 часа
4. Свирење на детски музички инструменти	8 часа
5. Основи на музичката писменост	6 часа
6. Основи на детското музичко изразување и творење	8 часа
Вкупно:	72 часа

Забелешка: Бројот на часовите е даден ориентационо.

➤ **Наставни средства:**

- аудио- визуелни средства (ТВ, ДВД- плеер, видеоплеер, компјутер);
- детски музички инструменти;
- дидактички средства и материјали;
- разни извори на учење од непосредната околина (предмети во природата и околината);
- визуелни средства (слики, фотографии, апликации и сл.);
- Интернет, образовни софтвери;
- Брајов печатач.

4. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Во текот на наставата редовно се следат и вреднуваат постигањата на учениците, се избираат показатели за нивните активности, мотивираноста за музичко изразување, ангажираноста на учениците, посветеноста во работата, како и тимската работа (формативно оценување). При следењето на постигањата на учениците, наставникот треба особено да внимава кон индивидуалниот пристап во постигањата на секое поединечно дете.

З. Митревска

5. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата во однос на просторните услови за реализацијата се темели на Нормативот за простор за I, II и III одделение и за наставните средства за III одделение донесен од страна на Министерот за образование и наука.

6. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

Наставата по музичко образование во трето одделение може да ја изведува лице кое завршило:

- Филозофски факултет - Институт за дефектологија, дипломиран дефектолог
- дефектолошки факултет согласно Законот за основно образование.

7. ЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Ученикот/ученичката:

- зазема правилен пејачки став;
- пее култивирано (умерено, без гримаси, дигање на рамења и викање);
- препознава звуци од природата и околината;
- активно слуша музика;
- изведува едноставна кореографија во музичко-ритмички активности;
- именува и применува ритмички и мелодиски детски инструменти;
- разликува основни видови на темпо и динамика;
- препознава и применува музички писмени знаци (петтолинис, виолински клуч, нота);
- користи ИКТ за музичко изразување.

З. Стефановски

Бр. 07-521/5

23.06. 2010 год.
С К О П Ј Е

8. ПОТПИС И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по музичко образование за трето одделение на деветтодишното основно образование за учениците со оштетен вид ја донесе

Никола Голубров,
министер за образование и наука

Скопје 23.06.2010

Handwritten signature: Nikola Golubrov

Handwritten signature: Z. Stojanovska